

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

(Обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г., изм., бр. 90 от 1996 г., изм. и доп., бр. 36 от 1998 г., доп., бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 153 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 68 от 1999 г., изм. и доп., бр. 90 от 2002 г., бр. 95 от 2002 г., бр. 29 от 2003 г., изм., бр. 71 от 2003 г., доп., бр. 86 от 2003 г., бр. 114 от 2003 г., изм. и доп. бр.40 от 2004 г)

§ 1. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите “трети държавен зрелостен изпит по избран от него учебен предмет” се заменят с “държавни зрелостни изпити по избрани от него учебни предмети”;

2. В ал. 5 думите “държавният зрелостен изпит” се заменят с “държавните зрелостни изпити”.

3. Създава се нова ал. 8 със следното съдържание:

“(8) Държавните зрелостни изпити се оценяват от национални комисии за всеки учебен предмет, които са общи за всички региони и включват учители и преподаватели от висшите училища.

4. Създава се нова ал. 9 със следното съдържание:

“(9) Оценката от държавния зрелостен изпит е окончателна и се формира като средноаритметично от оценките на оценителите с точност до 0,01. Когато получената оценка е слаб (2), ученикът може да се яви отново на съответния изпит без ограничения за възраст и брой изпитни сесии.”

5. Досегашните ал. 8, 9 и 10 стават съответно ал. 10, 11 и 12.

6. Досегашните ал. 12 става ал. 13 и придобива следната редакция:

“(13) Редът за изчисляване на общия успех по ал. 1 и оценките по ал. 9 от държавните зрелостни изпити се определят с наредба на министъра на образованието и науката по чл. 16, т. 10.”

7. Създава се нова ал. 14 със следното съдържание:

“(14) Съдържанието на учебно-изпитните програми по ал. 4 и 5 се актуализира не по-често от веднъж на всеки 4 години.”

§ 2. В чл. 26, ал. 1 т. 10 се изменя така:

“ 10. по изкуствата и културата.”

§ 3. В чл. 26а се създават ал. 5 и 6 със следното съдържание:

“(5) Държавните училища по изкуствата и културата с национално значение, както и училищата, създадени с акт на Министерския съвет, могат самостоятелно да определят условията и реда за приемане на ученици в тях.

(6) Условията и редът за проверка на възможностите на учениците не могат да се изменят по-късно от 12 месеца преди кандидатстването им за приемане в училищата по ал. 1-5.”

§ 4. Създава се нов чл. 34а със следното съдържание:

“Чл. 34а. (1) Държавната политика в областта на образованието се провежда в съответствие с Националната образователна стратегия, определящата основните приоритети, етапи, средства и методи за управление и развитие на системата на просвета за период не по-малък от 10 години.

(2) Националната образователна стратегия се изготвя от Министъра на образованието и науката и след одобрение на Министерски съвет, се внася за приемане от Народното събрание.

(3) За осигуряване на оптимални условия за осъществяване на училищното обучение и повишаване на енергийната ефективност училищата, Министерският съвет по предложение на министъра на енергетиката и енергийните ресурси, министъра на образованието и науката и министъра на финансите одобрява дългосрочна секторна стратегия, която се приема от Народното събрание. Стратегията определят целите, етапите, дейностите на централните и териториалните органи на изпълнителната власт и източниците за финансиране.

(4) Националните стратегии по ал. 1 и 3 се обнародват в “Държавен вестник”.

§ 5. В § 1 от допълнителните разпоредби, в ал. 3 и 5 думите “но не повече от три учебника по един учебен предмет” се заличават.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 6. В срок до три месеца от влизането в сила на този Закон Министерският е длъжен да одобри и внесе в Народното събрание за приемане Националната образователна стратегия и стратегията по чл. 34а, ал. 3.

**ВНОСИТЕЛИ: Мирослав Севлиевски, Клара Петкова,
Юлияна Дончева, Лютви Местан**

МОТИВИ

към Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за Народната просвета

Проектът за Закон за изменение и допълнение на Закона за народната просвета има за цел да отрази динамиката на обществените отоншения в областта на народната просвета в нормативните актове, които ги уреждат

1. Разпоредбите на закона се привеждат в съответствие с чл. 13 от Закона за закрила на културата. В чл. 26, т. 10 се посочва, че училищата към министерство на културата са училища по изкуствата и културата.

2. Предвид спецификата им като държавни културни институти, в съответствие с чл. 13 от Закона за закрила на културата, на държавните училища по изкуствата и културата, създадени с акт на Министерския съвет (Националния учебен комплекс по култура с лицей за изучаване на италиански език – Горна баня) и училищата по изкуствата и културата с национален характер (Националната гимназия за древни езици и култури “Константин-Кирил Философ”) се предоставя правото сами да определят условията и реда за приемане на ученици в тях.

По този начин се създават гаранции за ранно откриване на талантите и високочествено обучение и развитие на техните заложби и дарби. Запазва се системата за образование по изкуствата и културата, характеризираща се с високо ниво на специализирана и професионална подготовка на учениците, завършващи средните училища по културата и изкуствата.

3. Дава се възможност, след полагане на задължителните два държавни зрелостни изпита, учениците да полагат по свое желание повече от един държавен зрелостен изпит по избран от тях учебен предмет от задължителната или задължително-избираемата подготовка. Посочва, се изрично в законова разпоредба, че оценяването на резултатите от държавните зрелостни изпити се осъществява от Национални комисии по съответния предмет, като оценката се изчислява с точност до 0,001. По този начин на практика може да се приложи, регламентираната в чл. 68, ал. 4 от Закона за висшето образование възможност за висшите училища да използват пряко оценките от държавните зрелостни изпити при приемане на студенти.

4. С цел създаване на стабилност в обучението на учениците и като гаранция срещу необмислени управленски решения в областта на средното образование и по-конкретно при полагане на държавните зрелостни изпити, се определя период не по-малък от 4 години, през който могат да се променят учебно-изпитните програми.

5. Същите гаранции се създават и за учениците, които кандидатстват за приемане в училища след VII клас, като се определя период не по-малък от 12 месеца преди кандидатстването им за промяна на условията и реда за проверка на възможностите им.

6. С цел създаване на стабилност в системата на средното образование се предлага след широко обсъждане сред участниците в образователния процес принципите на нейната реформа да се потвърдят в Национални стратегии за управление и развитие на образованието и за енергийната ефективност, които да се приемат от Народното събрание.

7. Предлага се да се да се одобряват за ползване в системата на народната просвета всички учебници, които отговарят на държавните образователни изисквания. При прилагане на сега действащия ред са констатират следните негативи:

- ограничението на броя на учебниците създава предпоставки за възникване на корупционни практики;

- то е антипазарно и осигурява монопол на големите издателства;

- необходимите разходи при действащата система на одобряване на учебниците водят до повишаване на тяхната цена;

- нарушава се държавната политика за намаляване на лицензионните и разрешителни режими.

С приемането на разпоредбата на § 5 ще се отстранят посочените по-горе слабости и ще се даде възможност за създаване на гаранции за качество на учебниците чрез прилагане на принципите на пазарния механизъм. По този начин са гарантира и своевременна актуализация на учебното съдържание в съответствие с динамиката на развитието на науката и културата.

**ВНОСИТЕЛИ: Мирослав Севлиевски, Клара Петкова,
Юлияна Дончева, Лютви Местан**